



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis Libri Quatuor

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. XII. De reditu ejus in Urbem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

que præfens aspiceret. Is enim à Judicibus rerum capitalium majestatis damnatus fuerat, productusque in publicum capite pœnas luere est coactus, veniâ priùs filiis, nuruique ab clementi Regina impetratâ, cum ipse ejuratâ hæresi, cui non errore mentis, sed cupidine potentiæ adhæsisse se confitebatur, ad Catholicæ religionis fidem rediisset, Catholicisque sacris sese ritè procurasset.

De reditu ejus in urbem.

CAPUT XII.

SUPLICIO de Nortumbrio sumpto, Regina Commendonum cum litteris, & mandatis, vt suprâ ostendimus, dimisit, jussum eum fide omnia ad Pontificem perferre: nec præterea cum vlllo mortalium, præterquàm cum Polo communicare. Ille cum triduo incontinentem transmississet Bruxellis à Legato Romam dimittitur, quò per equos, qui dispositi ad celeritatem sunt, continuato die, noctuque itinere, nona, postquam à Legato discesserat die, pervenit, milliariis amplius mille propè incredibili cursu confectis. Quamquam diverterat ex itinere ad Polum, ac mandata ad eum Reginae pertulerat, nunciaveratque Dandini verbis, vt profectionem suam tantisper differret, donec tranquillæ in Anglia res compositæque essent. Id Cæsarem magnopere eum rogare; nam Cæsar matrimonio Mariæ Re-

F ij

gnum Angliæ filii opibus, suisque adungere maximè cupiens, cum satis abhorreere ab ea voluntate Anglorum animos intelligeret, intentâ curâ observabat, ne quid conatui suo impedimentum afferret. Et Polus ipsum esse in Anglia, qui Reginae maritum destinarent, intellexerat, ac ne ipsa quidem Regina initio eum aspernata dicebatur, quæ à Commendono quæsierat, an eum lege sacrorum, qua Polus adscriptus erat, Pontifex soluturus fuisset; erat enim Diaconus, cui ordini sæpe tributa legis venia est à Pontifice Maximo: sed postea Gallorum vim metuens, quos adversariis suis studuisse compererat, nec Anglis ipsis satis jam fidens, ad Philippum inclinavit. Ex eo Cæsar Polus ante peractas filii nuptias transire in Angliam volebat, non tam fidei ejus diffidens, quàm timens, ne adventu ejus territi hæretici ad res novas respicerent, studiâque ad Gallum verterent, ejusque adjuti viribus sua consilia disturberent. Romæ suspensa omnia, ac profectum modo in Britanniam Commendonum auditum erat, & Pontificem ingens cura, quis exitus rerum in Insula futurus esset, intentum, sollicitumque habebat. Itaque Commendonum non certas solùm, sed perfectas res, & supra spem lætas afferentem tanto gaudio accepit, ut lectis Reginae litteris, quæque mandata ab ea, quæque gesta ad eam diem essent, totòque penitus illarum rerum statu percepto, cuncta ordine referente Commendono, tenere lacrymas nequiverit. Ac tu verò, inquit,

fili, non lætus modò Nuncius mihi, sed vnus minister præclari operis, atque effector extitisti, plûsque nobis tua præstitit industria, quàm nos ausi votis, & optatis, nedum spe concipere simus; arctéque complexus juvenem, ac multis præterea laudibus, vt dignum erat, profecutus, Deo summas gratias egit, quòd potissimùm in Pontificatu suo amissum nobile Regnum ad officium, fidémque Catholicæ Ecclesiæ redire voluisset. Sed tantum solus gaudium cùm non caperet, impatiensque moræ vellet extemplò suam felicitatem aliis impartiri, & Commendonum juberet comparare sese, vt omnia sequenti die Senatui, quem ob id esset vocaturus, renunciaret, non est veritus ille admonere Pontificem Reginae voluntatis, ne ea tum efferrentur, suæque in id obligatæ fidei. Quam ego verò, inquit, si per te liceat, pari religione, ac tua iussa apud Reginam sum executus præstitero. Admiratus constantiam juvenis Pontifex, quæque effanda, quæque reticenda essent cum eo constituit, seque ipsum ea Patribus expositurum ostendit. Verùm in Senatu recitatis Reginae litteris, reliqua ipse, vt acceperat, enarrare orsus, medium sermonem, cui non satis, credo, moderari poterat, repente abruptit, ac vocari Commendonum, introductumque Patribus coram expromere quæ sibi pridie nunciaverat, iussit. Quemvis, vel exercitatissimum Patrum, & dicere, & audiri in eo loco assuetum tam subita res, nullo spatio ad meditandum dato, pertur-

turbasset, nedum juvenem, quem aspectus modò Pontificis, & confessus summorum virorum, & majestas illius loci conterrere, & confundere potuit, præsertim cùm Latinè (peregrina nunc nobis lingua, neque enim aliter licet eo loco verba facere) edisserenda illa essent. Commendone id fere in omni vita accidit, vt initio dicendi rubore quodam ingenuo perfunderetur, timidiúsque inciperet; sed vbi velut iter ingressus orationis erat, nemo illo solutior, liberiórque incessit, nam & sententiæ illi percrebræ, & verba apta rebus suppetebant. Tum quidem, vt semper, non timidè solùm, ac dubitanter, sed penè tremens est orsus, quod ei in modestiæ, ac verecundiæ laudem vertit. Nam sumens inde paulatim animum, eo ordine, eâ copiâ, & prudentiâ orationis cuncta vt acta, vt sibi à Regina mandata erant, exposuit, atque de toto statu Britanniæ disseruit, vt omnes Patres in admirationem sui verterit, atque vnus eorum illud ex Evangelio dictum vsurpans: *Quis putas, inquit, puer iste erit?* Ejus certè diei gloriâ satis creditur aditum illi, viamque ad reliquas res, honorésque, quos deinde cepit, gessitque, maximè munivisse. Nam & Pontifex perhonorificis est eum verbis profecutus, & singuli postea Patrum accersitum ad se domum juvenem complexi, & gratulati ei sunt, & prolixè studium, atque operam suam polliciti. Ante omnes Joanni Petro Carafæ Cardinali, qui in Britannia fuerat, ejúsque Insulæ magnam notitiam habebat, mi-

rè est ex eo conciliatus. Nec apud Patres solum, sed in vulgus quoque celebre esse inde nomen illius cœpit. Julius ex litteris Reginae, atque oratione Commendoni tridui supplicationes indixit, solemniâque sacra instituit, quibus ipse rem divinam fecit, ejusque nuncii lætitiâ omnibus rebus celebrari imperavit. Commendonum inde, quoties mentio rei incidisset, laudibus tulit, de mensa ad eum sæpe misit, magnoque in honore, ac pretio semper habuit. Quibus ille rebus nihilo elatior, cum ei ab omnibus magna gratulatio fieret, in sua se vitæ, morumque modestia diligentius etiam, quam antea continuit.

De profectioe ejus in Lusitaniam.

CAPUT XIII.

JOANNI Lusitaniæ Regi inter hæc Emanuel filius, quem vnicum Regni hæredem habebat, moritur. Eodémque die in afflictæ domus solatium Emanuelis conjux filium enixa est. Ad hunc igitur consolandum Regem ægrum animi ex tam acerba morte filii, gratulandumque alterius ortum, Julius Commendonum in Lusitaniam misit. Eò cum Galliam omnem ab Alpibus ad Pyrenæos, Hispaniamque item quanta in longitudinem patet, pedibus transgressus venisset, honorificè ac-